
De nieuwe bevoegdheidsregeling in het intellectueel eigendomsrecht (deel I)

Kristof ROOX

Advocaat Crowell & Moring

1. Inleiding

De handhaving van intellectuele rechten in België werd in 2007 grondig gemoderniseerd¹. Het strafrechtelijk kader werd herzien bij de op 1 oktober 2007 in werking getreden Wet van 15 mei 2007². Deze wet, die niet de diverse intellectuele eigendomswetten aanpast maar voornamelijk een zelfstandig karakter heeft, wordt besproken in een bijdrage van de hand van Joris Deene elders in dit nummer. Naar aanleiding van de implementatie van de Europese Handhavingsrichtlijn³ werden ook op burgerrechtelijk en gerechtelijk vlak belangrijke wijzigingen doorgevoerd. De Handhavingsrichtlijn verplicht de Europese lidstaten bepaalde maatregelen en procedures te voorzien op het vlak van de handhaving van intellectuele rechten. De meeste van die middelen en procedures bestonden reeds in het Belgisch recht, maar moesten worden aangepast aan de voorwaarden van de richtlijn. Wetstechnisch werd de Handhavingsrichtlijn op twee verschillende wijzen omgezet. Enerzijds werden op burgerrechtelijk vlak horizontale wijzigingen doorgevoerd waardoor de herstelmaatregelen (vorderingen inzake namaak, schadevergoeding en andere herstelmaatregelen) in de diverse

specifieke intellectuele eigendomswetten werden aangepast en gecoördineerd. Deze wijzigingen maken het voorwerp uit van de op 10 mei 2007 in werking getreden Wet van 9 mei 2007⁴. Anderzijds werd de Handhavingsrichtlijn omgezet via een verticale wijziging van het Gerechtelijk Wetboek. Tegelijkertijd werd het bevoegdheidsrecht gereorganiseerd. De wijzigingen op gerechtelijk vlak werden doorgevoerd bij de op 1 november 2007 in werking getreden Wet van 10 mei 2007⁵. In deze bijdrage worden de nieuwe bevoegdheidsregeling, de wijzigingen op het vlak van het kort geding en de stakingsvordering inzake intellectuele eigendomsrechten besproken. In een volgende bijdrage zal het voornamelijk het gewijzigde beslag inzake namaak aan bod komen.

2. De nieuwe bevoegdheidsregeling: centralisatie van geschillen

Een belangrijke doelstelling van de Wet van 10 mei 2007 is de rechterlijke orde de mogelijkheid te bieden om over de nodige deskundigheid te beschikken om geschillen inzake intellectuele eigendomsrechten te beslechten⁶. De Wet van 10 mei 2007 tracht dit te bewerkstelligen door

¹ Voor een algemene bespreking, zie B. MICHAUX en E. DE GRUYSE, “De handhaving van intellectuele rechten gereorganiseerd”, *T.B.H.* 2007, pp. 623-648; P. JADOUL en A. STROWEL, (ed.), *Nouveautés en matière d’expertise et de propriété intellectuelle*, Brussel, Larcier, 2007, 160 p.

² Wet van 15 mei 2007 betreffende de bestraffing van namaak en piraterij van intellectuele eigendomsrechten, *B.S.* 18 juli 2007, 38734.

³ Richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele eigendomsrechten, *P.B.* 30 april 2004, L 157, 45-86 (“de Handhavingsrichtlijn”). Deze richtlijn strekt ertoe de handhaving van intellectuele eigendomsrechten te harmoniseren teneinde inbreuken op intellectuele eigendomsrechten effectiever te kunnen bestrijden.

⁴ Wet van 9 mei 2007 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van gerechtelijk recht van de bescherming van intellectuele eigendomsrechten, *B.S.* 10 mei 2007, 25704, *err. B.S.* 15 mei 2007, 26770 (hierna “de Wet van 9 mei 1997”).

⁵ Wet van 10 mei 2007 betreffende de aspecten van gerechtelijk recht van de bescherming van intellectuele eigendomsrechten, *B.S.* 10 mei 2007, 25694, *err. B.S.* 14 mei 2007, 26121 (hierna “de Wet van 10 mei 1997”). In deze wet worden eerst enkele specifieke intellectuele eigendomswetten gewijzigd, waar aspecten van rechterlijke organisatie aan bod komen (artikelen 2 tot en met 8). Vervolgens worden in de artikelen 9 tot en met 11 de artikelen 96, 98 en 100 WHPC, gewijzigd. Tenslotte betreffen de artikelen 12 tot en met 32 wijzigingen aan het Ger.W.

⁶ *Parl.St.* 2943/001 en 2944/001, 19.

de geschillen inzake intellectuele eigendomsrechten meer te concentreren.

De hervorming heeft in de eerste plaats betrekking op het materieel bevoegdheidsrecht:

De geschillen inzake octrooien, aanvullende beschermingscertificaten, kwekersproducten en topografieën van halfgeleiderproducten worden exclusief toevertrouwd aan de rechtbank van koophandel, zelfs indien geen van de partij handelaar is⁷. Vorderingen inzake benamingen van oorsprong behoorden krachtens artikel 574, 3° Ger.W reeds tot de exclusieve bevoegdheid van de rechtbank van koophandel. Geografische aanduidingen vallen thans ook onder dit artikel. Niettegenstaande geschillen inzake Beneluxmerken en Benelux-tekeningen of -modellen in de praktijk meestal reeds voor de rechtbank van koophandel werden beslecht, bestond er geen exclusieve bevoegdheidsregeling. Het nieuwe artikel 574, 18° Ger. W. voorziet thans dat vorderingen betreffende merken, met inbegrip van vorderingen betreffende de doorhaling van een collectief merk, en vorderingen betreffende tekeningen of modellen, bedoeld door het BVIE⁸, behalve deze die door dit verdrag worden voorbehouden aan de bevoegdheid van een ander rechtscollege⁹, tot de exclusieve bevoegdheid van de rechtbank van koophandel behoren. De geschillen inzake Gemeenschapsmerken en Gemeen-

schapstekeningen of -modellen blijven exclusief toevertrouwd aan de Rechtbank van Koophandel te Brussel die in het verleden reeds werd aangeduid als bevoegde “Gemeenschapsrechtbank” (artikel 574, 11° Ger. W. *juncto* artikel 627, 14° Ger. W.)¹⁰. Deze centralisatie heeft niet alleen betrekking op procedures ten gronde (vorderingen inzake namaak genoemd in de Wet van 9 mei 2007), maar ook op de vorderingen in kort geding, beslag inzake namaak en stakingsvorderingen¹¹.

Een volledig nieuwe “gemengde” bevoegdheidsregeling wordt ingevoerd wat geschillen inzake auteursrechten en naburige rechten, en het recht van de producenten van databanken betreft. Dit vereist een wijziging van de specifieke intellectuele eigendoms wetten¹², evenals van artikel 575 Ger. W.¹³ De materiële bevoegdheid komt toe, afhankelijk van de hoedanigheid van de partijen, aan de rechtbank van eerste aanleg of aan de rechtbank van koophandel, onverminderd de bevoegdheid van de vrederechters die bevoegd blijven voor vorderingen waarvan het bedrag lager ligt dan 1.860 EUR (artikelen 575, § 3, lid 1 en 590 Ger. W.)¹⁴. Een hoger beroep tegen een beslissing van een vrederechter wordt behandeld door de rechtbank van eerste aanleg, tenzij het gaat om een geschil tussen handelaars, in welk geval het hoger beroep voor de rechtbank van koophandel wordt gebracht (artikelen 575, § 3, lid 2 Ger. W.)¹⁵.

⁷ Respectievelijk artikel 2, 3 en 4 Wet van 10 mei 2007. Deze nieuwe bevoegdheidsverdeling vereist een wijziging van de specifieke intellectuele eigendoms wetten, evenals van artikel 574 Ger. W. (zie artikel 13 Wet van 10 mei 2007). Ook werden in artikel 569 Ger. W. de bepalingen geschrapt die een exclusieve bevoegdheid toekenden aan de rechtbank van eerste aanleg inzake intellectuele eigendomsrechten.

⁸ Beslissing van 1 december 2006 van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie houdende wijziging van het Beneluxverdrag inzake intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen) van 25 februari 2005, *B.S.* 22 december 2006, 73952, in werking getreden op 1 februari 2007.

⁹ Bijvoorbeeld, indien de inschrijving van een merk wordt geweigerd door het Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom, dan kan de depositant zich binnen twee maanden na de kennisgeving bij verzoekschrift wenden tot het Hof van Beroep te Brussel, het Gerechtshof te 's-Gravenhage of het Cour d'appel te Luxemburg teneinde een bevel tot inschrijving van het merk te verkrijgen (artikel 2.12 BVIE). Hetzelfde geldt voor een beroep tegen een beslissing in oppositie (artikel 2.17 BVIE). Zie ook de artikelen 2.28, 2.42, 2.43, 3.23, 4.2 en 4.6 BVIE.

¹⁰ Wet van 10 februari 1998, *B.S.* 30 juni 1998.

¹¹ De Memorie van Toelichting bevat een handige tabel waarin voor elk intellectueel eigendomsrecht een overzicht wordt gegeven van de nieuwe materiële en territoriale bevoegdheidsregels.

¹² Respectievelijk artikel 5 en 7 Wet van 10 mei 2007.

¹³ Artikel 13 Wet van 10 mei 2007. Het nieuwe artikel 575 Ger. W. luidt als volgt (toegevoegd):
 “§ 1. De rechtbank van koophandel is bevoegd voor de vorderingen tussen handelaars met betrekking tot het auteursrecht, de naburige rechten en het recht van de producenten van databanken.
 Als de eiser geen handelaar is, kan de vordering voor de rechtbank van koophandel worden gebracht, indien de verweerder een handelaar is.
 Ongeacht de hoedanigheid van de eiser, wordt de vordering voor de rechtbank van de eiser gebracht, als de verweerder geen handelaar is.”

¹⁴ Artikel 14, § 3, lid 1 Wet van 10 mei 2007. Aangezien artikel 13 Softwarewet werd afgeschaft (artikel 33 Wet van 10 mei 2007) zullen de vrederechters ook exclusief bevoegd zijn om kennis te nemen van geschillen inzake computerprogramma's een bedrag lager dan 1860 EUR.

¹⁵ Artikel 14, § 3, lid 2 Wet van 10 mei 2007.

Boven een bedrag van 1.860 EUR komt de bevoegdheid toe aan:

- de rechtbank van koophandel als de beide partijen handelaar zijn;
- naar keuze van de eiser, de rechtbank van koophandel of de rechtbank van eerste aanleg, als de eiser geen handelaar is en de verweerder wel;
- de rechtbank van eerste aanleg als de verweerder geen handelaar is, welke ook de hoedanigheid van de eiser is¹⁶.

De *ratio legis* van deze bevoegdheidsverdeling waarin de rechtbank van koophandel een centrale rol heeft is dat deze rechtbank als de natuurlijke rechter wordt beschouwd inzake geschillen in het ondernemingsrecht. De centralisatie van bevoegdheden zou de specialisatie en deskundigheid van de magistraten moeten bevorderen en een gunstig effect moeten hebben op de kwaliteit van de rechterlijke beslissingen¹⁷. Deze nieuwe bevoegdheidsregeling zal ongetwijfeld belangrijke gevolgen hebben wat het auteursrechtelijk contentieux betreft, o.m. op het vlak van geschillen met auteursrechtelijke beheersvennootschappen. Er werd in het verleden immers geoordeeld dat SABAM als een verkoper in de zin van de WHPC moet worden beschouwd. Het maatschappelijk doel van SABAM bestaat o.m. in het geven van toestemmingen voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken van haar leden, hetgeen een verkoop van diensten in de zin van artikel 2 W. Kh. uitmaakt¹⁸. Ook zal er een belangrijke verschuiving van de behandeling van octrooigeschillen plaatsvinden, niettegenstaande bepaalde rechtbanken van eerste aanleg de laatste jaren een zekere expertise en vertrouwen met de materie lijken te hebben opgebouwd.

Ook de territoriale bevoegdheidsregels werden gewijzigd. Er moet thans toepassing worden gemaakt van het

gewijzigde artikel 633*quinquies* Ger. W.¹⁹ In de eerste plaats wordt de exclusieve bevoegdheid van de Rechtbank van Koophandel te Brussel om kennis nemen van vorderingen inzake Gemeenschapsmerken en Gemeenschapsteekeningen of -modellen, bevestigd²⁰. Daarnaast voorziet het gewijzigde artikel 633*quinquies* Ger. W. in een centralisatie voor de rechtbanken van koophandel of eerste aanleg gevestigd in de zetel van een hof van beroep. De territoriale centralisatie heeft ook hier weer niet alleen betrekking op de vorderingen inzake intellectuele eigendomsrechten bedoeld in artikel 574 Ger. W.²¹, maar ook op de vorderingen in kort geding²², het beslag inzake namaak²³ en de stakingsvorderingen²⁴. Deze territoriale centralisatie voor vijf rechtbanken wordt ook doorgetrokken wat een hoger beroep betreft tegen beslissingen van de vrederechters in auteurszaken (artikel 633*quinquies*, § 6 Ger. W.). Het grootste effect van de nieuwe territoriale bevoegdheidsregeling zal zich voordoen wat een octrooi-rechtelijk beslag inzake namaak betreft. Jarenlang heerste er een controverse over de vraag of de beslagrechter van de plaats waar beslag moest worden gelegd bevoegd was, dan wel de beslagrechter in de zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied een inbreuk plaatsvond²⁵. Dit debat is nu voor eens en altijd gesloten. Wat beslagen inzake namaak betreft, is de territoriaal bevoegde rechtbank in een zetel van een hof van beroep thans afhankelijk van de plaats waar de beslagverrichtingen, of sommige ervan, zullen moeten plaatsvinden²⁶.

Uiteraard moet nog steeds worden onderzocht welke van de vijf rechtbanken territoriaal bevoegd is. De algemene territoriale bevoegdheidsregels in artikel 624 Ger. W. voorzien o.m. dat een vordering naar keuze van de eiser kan worden gebracht voor 1) de rechter van de woonplaats van de verweerder of 2) voor de rechter van de plaats waar de verbintenissen, waarover het geschil loopt,

¹⁶ Deze bevoegdheidsregeling geldt ook voor vorderingen met betrekking tot de rechtsbescherming van technische maatregelen en van de informatie betreffende het beheer van de rechten zoals omschreven in de Auteurswet (artikelen 79*bis* en 79*ter*) en de Databankenwet (artikelen 12*bis* en 12*ter*).

¹⁷ *Parl.St.* 2943/001 en 2944/001, pp. 72-82.

¹⁸ Vz. Kh. Brussel 6 maart 2001, *Jaarboek Handelspraktijken & Mededinging* 2001, 883.

¹⁹ Artikel 21 Wet van 10 mei 2007.

²⁰ Artikel 633*quinquies*, § 1, lid 1 Ger.W.

²¹ Artikel 633*quinquies*, § 1, lid 2 Ger. W. Het zeve opgemerkt dat meestal niet alleen vorderingen inzake namaak maar het gehele contentieux met betrekking tot een intellectueel eigendomsrecht wordt gecentraliseerd voor de rechtbanken in de zetel van een hof van beroep. Aangezien artikel 633*quinquies* Ger. W. verwijst naar de materiële bevoegdheidsregeling in artikel 574 Ger. W. zal aan de hand van dit laatste artikel moeten worden nagegaan of de nieuwe materiële en territoriale bevoegdheidsregels betrekking hebben op alle vorderingen inzake een bepaald intellectueel eigendomsrecht, dan wel beperkt zijn tot burgerlijke vorderingen inzake namaak.

²² Artikel 633*quinquies*, § 2 Ger.W.

²³ Artikel 633*quinquies*, § 3 Ger.W.

²⁴ Artikel 633*quinquies*, § 4 Ger.W.

²⁵ K. ROOX en L. WEYNANTS, "De territoriale bevoegdheid in het kader van het beslag inzake namaak op basis van een octrooi: onduidelijkheid troef", *I.R.D.I.* 2006, pp. 378-380.

²⁶ Artikel 633*quinquies*, § 3, lid 3 Ger. W.

of één ervan, zijn ontstaan of waar zij worden, zijn of moeten worden uitgevoerd, tenzij de wet uitdrukkelijk anders bepaalt²⁷. Artikel 627,5° Ger. W. dat dergelijke afwijkende territoriale bevoegdheidsregel inhoudt, wordt gewijzigd door artikel 20 Wet 10 mei 2007. Artikel 627,5° Ger. W. voorzagt reeds dat de rechter van de plaats van de namaak territoriaal bevoegd is, wanneer het gaat om vorderingen inzake namaak betreffende auteursrechten en bescherming van kweekproducten. Dit artikel heeft thans ook betrekking op namaak betreffende naburige rechten en de rechten van producenten van databanken. Het is begrijpelijk dat wat de inbreuk op deze rechten betreft hetzelfde regime als inzake auteursrechten wordt gevolgd. Het is o.i. een gemiste kans dat de wetgever niet van de gelegenheid gebruik heeft gemaakt om meer duidelijkheid te verschaffen aangaande de “plaats van de namaak” in de zin van artikel 627,5° Ger. W. Uit de rechtspraak blijkt dat er dienaangaande veel discussie en onduidelijkheid bestaat. In een geschil aangaande de onrechtmatige reproductie van fotomateriaal oordeelde de vrederechter van het vierde kanton te Brussel dat de plaats van de namaking “*ofwel de plaats is waar de familie V.D. de foto afgegeven heeft, ofwel de plaats waar het magazine gedrukt werd ofwel verspreid en verkocht werd*”. Aangezien de plaats van de namaak niet duidelijk was, besloot de Vrederechter toch de algemene bevoegdheidsgrond van 624, 2° Ger. W. toe te passen²⁸. Dit leidde tot de territoriale bevoegdheid van de rechter van de woonplaats van de eiser aangezien volgens de rechter de auteursrechten daar dienden te worden betaald. In een vonnis *d.d.* 8 oktober 1996 gaf de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel daarentegen een ruime invulling aan artikel 627,5° Ger. W. door te oordelen dat de plaats van de namaak zich uitstrekt over “*notamment du lieu où est édité l’objet de la contrefaçon ou de celui où il est trouvé; que le tribunal est donc compétent*”²⁹. Meerdere plaatsen kunnen derhalve als “plaats van de namaak” in aanmerking komen onder artikel 627,5° Ger. W. zodat forum shopping mogelijk is.

In een vonnis *d.d.* 25 juni 1999 gaf de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel dan weer een zeer beperkte interpretatie aan artikel 627, 5° Ger. W. door de zaak te verwijzen naar de rechtbank van de maatschappelijke zetel van de inbreukmaker aangezien de namaak daar had plaatsgevonden³⁰. Het betrof het gebruik van een kunstfoto op een bierflesje dat vervaardigd was te Kortrijk maar o.m. in Brussel werd verkocht. Ook in een vonnis *d.d.* 12 mei 2000 achtte de auteursrechtelijke stakingsrechter te Brussel het aanbod van inbreukmakende meubelen op de Brusselse Trade Mart “*niet voldoende als aanknopingspunt om de bevoegdheid van de Brusselse rechtbanken te verantwoorden*”³¹. De Voorzitter verwees het geschil naar rechter van de woonplaats van de verweerder aangezien de “*conceptie en de vervaardiging van de aangeklaagde kinderkamers*” daar had plaatsgevonden.

Wat de territoriaal bevoegde rechtbank voor vorderingen inzake de intellectuele eigendomsrechten betreft die niet onder het toepassingsgebied van artikel 627,5° Ger. W. vallen, zal moeten worden onderzocht of de respectieve intellectuele eigendomsrechten een bijzondere territoriale bevoegdheidsregeling bevatten, zo niet is artikel 624 Ger. W. van toepassing. De territoriale bevoegdheidsregeling inzake Beneluxmerken en Beneluxtekeningen of -modellen kan o.i. vragen oproepen die blijkbaar nog niet aan bod zijn gekomen in de rechtspraak. Artikel 574, 18° Ger. W. voorziet in een exclusieve materiële bevoegdheid voor de rechtbank van koophandel voor de behandeling van vorderingen met betrekking tot deze intellectuele eigendomsrechten. Artikel 633^{quinquies}, lid 2 Ger. W. verwijst uitdrukkelijk naar artikel 574, 18° Ger. W. zodat er in principe een centralisatie bestaat voor de rechtbanken van koophandel in een zetel van een hof van beroep. Er moet dan worden onderzocht welke van deze vijf rechtbanken van koophandel territoriaal bevoegd is. Dit lijkt te moeten gebeuren aan de hand van artikel 4.6 BVIE³². Binnen het Belgisch materieel en territoriaal bevoegdheidskader

²⁷ Het weze volledigheidshalve opgemerkt dat de Belgische interne territoriale bevoegdheidsregels niet altijd moeten worden toegepast. Dit is bijvoorbeeld niet het geval indien in een geschil met buitenlandse partijen waarbij een internationale bevoegdheidsregel van toepassing is (zoals artikel 5(3) Brussel I-Vo) die doornormeert in het Belgisch intern territoriaal bevoegdheidsrecht (ERAUW, J., “Niet-uitsluitende bevoegdheidsgronden”, in *Europese IPR-verdragen*, H. VAN HOUTTE en M. PERTEGAS SENDER, (eds.), Leuven, Acco, 1997, 73; K. BROECKX, “Recente ontwikkelingen inzake het Europees bevoegdheids- en executieverdrag”, in *CBR Jaarboek 1997-98*, 20). Op deze wijze kan een discussie aangaande de “plaats van de namaak” in de zin van artikel 627,5° Ger. W. worden vermeden (zie bv. Vz. Rb Brussel 29 februari 2000, *onuitg.*).

²⁸ Vred. Brussel (vierde kanton) 20 december 1993, *P&B* 1994, p. 127; Zie ook, Rb. Brussel 14 november 1996, *Ing. Cons.* 1996, p. 403.

²⁹ Rb. Brussel, 8 oktober 1996, *A&M* 1997, 71; Zie ook, F. DE VISSCHER en B. MICHAUX, *Précis du droit d’auteur et des droits voisins*, p. 531.

³⁰ Vz. Rb. Brussel 25 juni 1999, A.R. 99/1201/A, *onuitg.*

³¹ Vz. Rb. Brussel 12 mei 2000, A.R. 00/1554/A, *onuitg.*

³² Artikel 4.6 BVIE voorziet dat, behoudens uitdrukkelijk afwijkende overeenkomst, de territoriale bevoegdheid van de rechter inzake merken of tekeningen of modellen wordt bepaald door de woonplaats van de gedaagde of door de plaats, waar de in geding zijnde verbintenis is ontstaan, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd. Indien dit geen bevoegdheidsgrond oplevert kan de eiser de zaak bij de rechter van zijn woon- of verblijfplaats of, indien hij geen woon- of verblijfplaats binnen het Benelux-gebied heeft, naar keuze bij de rechter te Brussel, te ‘s- Gravenhage of te Luxemburg aanhangig maken.

wordt derhalve artikel 4.6 BVIE toegepast. Er kan echter de vraag worden gesteld of de redenering niet moet worden omgekeerd gelet op de primauteit van het BVIE – als verdrag – op het Belgisch bevoegdheidsrecht. Dit zou betekenen dat de interne territoriale bevoegdheid zou moeten worden bepaald aan de hand van artikel 4.6 BVIE en niet met toepassing van artikel 633*quinquies*, lid 2 Ger. W. Bijgevolg zouden alle Belgische rechtbanken van koop-handel territoriaal bevoegd kunnen zijn. Dergelijke argumentatie sluit ook aan bij het leerstuk van de doornormering van internationale bevoegdheidsregels in het intern territoriaal bevoegdheidsrecht. Er kan o.i. worden geargumenteed dat het BVIE een internationale bevoegdheidsregeling voorziet en hierbij uitdrukkelijk aanduidt welke de bevoegde rechtbank is, met name dé rechtbank van de woonplaats van de verweerder, of dé rechtbank van de plaats van uitvoering van de litigieuze verbintenis³³. Er is dan geen interne bevoegdheidsregeling meer nodig om de territoriaal bevoegde rechtbank aan te duiden.

De nieuwe bevoegdheidsregels zijn in werking getreden op 1 november 2007. Artikel 3 Ger. W. voorziet dat de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, evenwel zonder dat deze worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn. Een octrooi-inbreukprocedure die vóór 1 november 2007 aanhangig was voor een rechtbank van eerste aanleg, zal door deze rechtbank worden afgehandeld. Desalniettemin kunnen zich in een overgangperiode een aantal moeilijkheden voordoen. De beweerde inbreukmaker in een hangende procedure kan ervoor opteren om als verweer een nietigheidsargumentatie te voeren en een tegenvordering in nietigverklaring van het octrooi instellen. Indien dergelijke tegenvordering wordt ingesteld ná 1 november 2007 zal dit niet kunnen gebeuren in het hangend geding voor de rechtbank van eerste aanleg, maar zal de verweerder zich moeten wenden tot de rechtbank van koophandel. Krachtens artikel 568 Ger. W. neemt de rechtbank van eerste aanleg kennis

van alle vorderingen. Indien het echter een vordering betreft die tot de exclusieve bevoegdheid van een andere rechtbank behoort, moet de rechtbank van eerste aanleg zich onbevoegd verklaren³⁴. Ook kunnen vragen rijzen bij een derdenverzet dat wordt ingesteld ná 1 november 2007 tegen een beslag inzake namaak dat werd verleend vóór 1 november 2007. Aangezien artikel 1125 Ger. W. voorziet dat derdenverzet bij dagvaarding wordt gebracht voor de rechter die de bestreden beslissing heeft gewezen, dient het derdenverzet o.i. te worden gebracht voor de beslagrechter die de initiële beslagbeschikking heeft gewezen³⁵.

Deze nieuwe bevoegdheidsregeling is ongetwijfeld een stap in de goede richting. Het is echter de vraag waarom het contentieux inzake intellectuele eigendomsrechten, eventueel met uitzondering van het auteursrecht, niet volledig voor de Rechtbank van Koophandel te Brussel werd gecentraliseerd. Deze rechtbank is immers reeds exclusief bevoegd inzake Gemeenschapsmerken en Gemeenschapstekeningen of -modellen. Zou het niet logisch en coherent zijn geweest om de ervaring opgedaan in deze materie ook exclusief toe te passen op Beneluxmerken en Beneluxtekeningen of -modellen? Deze vraag gaat des te meer op in het octrooirecht, en andere materies met een technische achtergrond. Artikel 73, § 1 en § 2 Wet van 28 maart 1984 op de Uitvindingsoctrooien (“BOW”) voorziet reeds in een exclusieve materiële en territoriale bevoegdheidsregeling voor de rechtbanken van eerste aanleg in de zetel van een hof van beroep. Een gelijkaardige regeling kon worden teruggevonden inzake computerpragmata’s en topografieën van halfgeleiderproducten. Uit de praktijk blijkt echter dat dit niet voldoende is, en dat er een noodzaak is aan een verder doorgedreven specialisering/centralisatie zoals dit in het buitenland het geval is³⁶. De wetgever heeft er zelf op gewezen dat o.m. op het gebied van octrooien, kwekersrecht, benamingen van oorsprongen, etc. een centralisatie bijzonder gerechtvaardigd is omwille van het technisch karakter van dit type rechten³⁷. Desalniettemin verandert er op het vlak van de territoriale behandeling van octrooigeschillen niets. Het contentieux

³³ Een parallel kan worden getrokken met, bijvoorbeeld, de internationale bevoegdheidsregel van artikel 5.3 Brussel I-Vo. Ook dit artikel normeert door op intern territoriaal vlak zodat de interne territoriale bevoegdheidsregels van het Ger. W. niet meer moeten worden toegepast: “Maar al in artikels 5 en 6 is de formulering anders: daar wordt genormeerd hoe de partijen opgeroepen mogen worden voor gerechten binnen een verdragsluitende staat ... Er is dus in die gevallen van doornormering geen bepaling van nationaal procesrecht vereist om direct toepasbaar een intern bevoegde overheidsrechter te vinden. Sterker nog: mocht het nationaal procesrecht zo’n territoriaal bevoegde rechter anders of conditioneel aanwijzen, dan primeert de verdragstekst (ERAUW, J., “Niet-uitsluitende bevoegdheidsgronden”, in *Europese IPR-verdragen*, H. VAN HOUTTE en M. PERTEGAS SENDER, (eds.), Leuven, Acco, 1997, p. 73).

³⁴ J. LAENENS, “*Gerechtigd recht Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*”, artikel 568-5.

³⁵ Voor een bespreking van deze discussie aangaande een verzet tegen een verstekvonnis, zie E. BREMS, “*Gerechtigd recht Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*”, artikel 3-19.

³⁶ In Nederland, bijvoorbeeld, worden alle octrooigeschillen behandeld door de rechtbank te Den Haag met gespecialiseerde octrooi-rechters.

³⁷ *Parl.St.* 2943/001 en 2944/001, p. 21.

wordt enkel overdragen aan de rechtbanken van koophandel die terzake weinig of geen ervaring hebben. Hopelijk bestaat er een organisatorische mogelijkheid om gebruik te maken van de expertise die bepaalde rechtbanken van eerste aanleg in technische materies hebben opgebouwd. De wetgever vreesde blijkbaar een extreme centralisatie (te Brussel) van geschillen die soms erg lokaal gebonden zijn³⁸. Dit is toch wel een bijzondere redenering. Uit de praktijk blijkt dat de materies waar een doorgedreven centralisering noodzakelijk is, bijna uitsluitend geschillen met een internationale dimensie betreft. Het is dan ook moeilijk te begrijpen hoe dergelijk geschil lokaal gebonden kan zijn, temeer daar sommige rechten zich uitstrekken over verschillende landen. Even onbegrijpelijk is de verwijzing in de Memorie van Toelichting naar de Intergouvernementele Conferentie van de lidstaten van de Europese Octrooiorganisatie waarbij werd aangeraden om “*alle nodige maatregelen te nemen om een beperking tot het minimum te onderzoeken, wat in sommige lidstaten kan gaan tot drie of minder rechtbanken die belast worden met octrooigeschillen*”³⁹. Toch zijn er onder de nieuwe bevoegdheidsregeling nog steeds vijf rechtbanken bevoegd. De wetgever was immers van oordeel dat een verdergaande centralisatie voor één rechtbank “*meer tijd vereist om de gevolgen van deze centralisatie en de manieren om aan de rechtbanken voldoende middelen ter beschikking te stellen, [te analyseren]*”⁴⁰. In afwachting van een verdere centralisatie zou het aangewezen zijn dat de nodige organisatorische maatregelen worden genomen om de technische onderlegdheid van de rechtbanken van koophandel te verzekeren. Zo zouden bijvoorbeeld lekenrechters kunnen worden aangesteld met een octrooirechtelijke achtergrond of in een pool van “vliegende” magistraten worden voorzien die in technische materies in de verschillende rechtbanken van koophandel kunnen zetelen.

Wijzigingen op het vlak van het kort geding

Artikel 9 Handhavingsrichtlijn verplicht de Europese lidstaten procedures te voorzien die het mogelijk maken voorlopige en conservatoire maatregelen te treffen. Een omzetting van artikel 9.1.a (voorlopig inbreukverbod) was niet noodzakelijk aangezien het Belgisch recht reeds in der-

gelijke mogelijkheid voorziet⁴¹. Artikel 19, lid 2 Ger. W. biedt een rechter de - weliswaar eerder theoretische⁴²- mogelijkheid om bij vonnis alvorens recht te doen een voorafgaande maatregel te bevelen om de toestand van de partijen voorlopig te regelen. Daarnaast zijn er uiteraard ook nog de artikelen 584 en 585 Ger. W. die aan de voorzitters van de rechtbank van koophandel en van eerste aanleg de bevoegdheid verlenen om in kort geding – en desgevallend op eenzijdig verzoekschrift – bij voorraad uitspraak te doen.

Aangezien de in artikel 9.2 Handhavingsrichtlijn voorziene maatregelen waarover de kortgedingrechter beschikt in geval van een inbreuk op een intellectueel eigendomsrecht begaan op commerciële schaal niet waren voorzien in het Ger. W., werd artikel 584, lid 4 Ger. W. aangevuld⁴³. De voorzitters van de rechtbanken van koophandel en van eerste aanleg hebben thans de mogelijkheid om in dergelijke gevallen, op verzoek van de houder van het intellectueel eigendomsrecht die omstandigheden aantoonde die de schadevergoeding in gevaar dreigen te brengen, om ten bewarende titel beslag te laten leggen op de roerende en onroerende goederen van de vermeende inbreukmaker, met inbegrip van het blokkeren van bankrekeningen en andere tegoeden. Deze mogelijkheid is wel aan strikte voorwaarden onderworpen. De voorzitter moet onderzoeken 1) of het intellectueel eigendomsrecht waarvan het behoud wordt ingeroepen, ogenschijnlijk geldig is, 2) of de inbreuk op het betrokken recht niet redelijkerwijze kan worden betwist, en 3) of, na de betrokken belangen waaronder het algemeen belang, te hebben afgewogen, de feiten en, in voorkomend geval, de stukken waarop de eiser zich baseert, van die aard zijn dat ze de gevorderde maatregelen redelijkerwijze verantwoorden. Deze voorwaarden zijn quasi-identiek als de voorwaarden die worden gesteld voor het leggen van een effectief beslag in het kader van een beslag inzake namaak (*cf. infra*).

In Hoofdstuk XIX van het Ger. W. wordt een nieuwe afdeling 2 ingevoegd “*Voorlopige maatregelen toepasselijk op intellectuele eigendomsrechten*”, met een nieuw artikel 1369ter Ger. W.⁴⁴ Het betreft hier een omzetting van de artikelen 9.5 tot 9.7 Handhavingsrichtlijn. In toepassing van artikel 50, lid 6 TRIPS⁴⁵ legt artikel 9.5 Handhavings-

³⁸ *Parl.St.* 2943/001 en 2944/001, p. 21.

³⁹ *Parl.St.* 2943/001 en 2944/001, p. 21.

⁴⁰ *Parl.St.* 2943/001 en 2944/001, p. 21.

⁴¹ *Parl.St.* 2943/001 en 2944/001, pp. 16-17.

⁴² De meeste rechters blijken in de praktijk terughoudend te zijn om artikel 19, lid 2 Ger. W. toe te passen en maatregelen alvorens recht te doen op te leggen (S. BEERNAERT, “Algemene principes van het civiele kort geding”, *R.W.* 2001-2002, p. 1343).

⁴³ Artikel 15 Wet van 10 mei 2007.

⁴⁴ Artikel 32 Wet van 10 mei 2007.

⁴⁵ Overeenkomst van 15 april 1994 inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom, goedgekeurd in België bij Wet van 23 december 1994, *B.S.* 23 januari 1997 en in werking getreden op 1 januari 1995.

richtlijn de lidstaten de verplichting op om te voorzien dat voorlopige maatregelen, op verzoek van de verwerende partij, worden herroepen of anderszins ophouden gevolgd te hebben, indien de eisende partij niet een procedure die leidt tot een beslissing ten gronde instelt “*binnen een redelijke termijn*”, die door de rechter die de voorlopige maatregelen beval, wordt bepaald “*wanneer het nationale recht zulks toelaat*” of bij gebreke daarvan, “*binnen een termijn van ten hoogste 20 werkdagen of 31 kalenderdagen, naar gelang van welke van beide termijnen de langste is*”. Dit artikel werd quasi letterlijk omgezet in artikel 1369ter Ger. W. De Belgische wetgever heeft wel verduidelijkt dat de termijn ingaat “*vanaf de betekening van de beschikking*”. Dergelijke regeling werd in de praktijk soms reeds toepast⁴⁶. Nieuw is dat thans uitdrukkelijk wordt voorzien binnen welke termijn de bodemprocedure moet worden ingesteld. Artikel 9.6 Handhavingsrichtlijn voorziet dat de rechterlijke instanties een passende zekerheid of een gelijkwaardige garantie kunnen opleggen ter dekking van de schade die de verweerder zou kunnen lijden door de voorlopige maatregelen. Aangezien het Ger. W. niet in de mogelijkheid van een waarborg voorziet voor de procedures in kort geding, werd artikel 9.6 van de richtlijn omgezet in het nieuwe artikel 1369ter, § 2 Ger. W. Ook werd in artikel 1369ter, § 3 Ger. W. uitdrukkelijk de mogelijkheid van schadeloosstelling voorzien voor eventuele schade ten gevolge van ten onrechte uitgevoerde voorlopige maatregelen.

De stakingsvordering

De Wet van 10 mei 2007 bevat ook een belangrijke wijziging van artikel 96 WHPC dat de samenloop tussen intellectueelrechtelijke vorderingen en een vordering op grond van de WHPC uitsloot⁴⁷. Artikel 96 WHPC verhinderde om op basis van artikel 95 WHPC een vordering tot staking in te stellen voor inbreuken op octrooien, merken, tekeningen en modellen, en auteurs- en naburige rechten. De praktijk

leerde echter dat er – vooral in auteurs- en modelrechtelijke aangelegenheden – een noodzaak bestond om te kunnen terugvallen op verwarringstichting of parasitaire mededinging/aanhaking, handelingen die een met de eerlijke handelspraktijken strijdige daad in de zin van artikel 93 WHPC uitmaken⁴⁸. Gelet op artikel 96 WHPC opteerden pleiters er soms voor om een gewone bodemprocedure in te stellen voor de rechtbank van eerste aanleg die volheid van bevoegdheid heeft. Hierbij werd dan geargumenteed dat artikel 93 WHPC een concrete toepassing is in een commerciële omgeving van het leerstuk van de onrechtmatige daad in de zin van artikel 1382 B.W.⁴⁹. Een andere taktiek bestond erin om volledig de kaart van de WHPC te trekken en een stakingsvordering in te stellen voor de voorzitter van de rechtbank van koophandel zonder de inbreuk op zich aan de kaak te stellen⁵⁰. Ook opvallend was dat, niettegenstaande de bewoordingen van artikel 96 WHPC, een WHPC-stakingsvordering toch mogelijk was voor bepaalde merkinbreuken (met name wat inbreuken in de zin van het “oude” artikel 13.A.2 Benelux Merkenwet betrof). Bij arrest van 9 januari 2002 oordeelde het toenmalige Arbitragehof echter dat de afhankelijkheid van de toepassing van artikel 96 WHPC van de aard van de merkenrechtelijke inbreuk de grondwettelijke principes van gelijkheid en niet-discriminatie schendt⁵¹.

Dergelijke constructies en procedurele acrobatiën zijn vanaf 1 november 2007 niet meer nodig. Het nieuwe artikel 96 WHPC laat de voorzitter van de rechtbank van koophandel toe om in het kader van een WHPC-stakingsvordering kennis te nemen van elke inbreuk op een intellectueel eigendomsrecht, zonder zich te moeten beroepen op een schending van een bepaling van de WHPC, met uitzondering van de geschillen inzake het auteursrecht, de naburige rechten en het databankenrecht⁵². De oorsprong van deze uitzondering is gelegen in het bestaan van een gelijkaardigde stakingsvordering voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in deze aangelegenheden.

⁴⁶ Zie ook Rb. Brussel 17 december 2004, A.R. 439/B/04, *onuitg.* In deze zaak trok de beslagrechter de effectieve beslagmaatregel in niettegenstaande het deskundig verslag nog niet was neergelegd en artikel 1488 Ger. W. (verplichting tot dagvaarding ten gronde binnen de maand na neerlegging van het deskundig verslag) bijgevolg was gerespecteerd. De Beslagrechter verwees hierbij naar artikel 50, lid 6 TRIPS dat volgens de rechter weliswaar geen directe werking heeft maar wel met zich bracht dat de bepalingen inzake het beslag inzake namaak TRIPS-conform moeten worden geïnterpreteerd. In een andere procedure oordeelde de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel dat de gevorderde maatregelen niet hoogdringend waren aangezien er vier maanden nadat het kort geding aanhangig werd gemaakt nog geen bodemprocedure was ingesteld (Vz. Rb. Brussel 13 september 2006, A.R. 06/864/C, *onuitg.*).

⁴⁷ Wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (de “WHPC”), *B.S.* 19 augustus 1991.

⁴⁸ Brussel 2 oktober 1996, *Consumentenrecht*, 1997/35, p. 138 met noot P. DE VROEDE.

⁴⁹ B. VAN DE WALLE DE GHELCKE, “Onrechtmatige daad en oneerlijke mededinging”, *R.W.* 1987-88, p. 125 e.v.

⁵⁰ V. WELLENS, “Doorwerking van het auteursrecht in de Wet Handelspraktijken”, *T.B.H.* 2007, p. 586 e.v.

⁵¹ Arbitragehof 9 januari 2002, *B.S.* 19 maart 2002, p. 11.503 e.v.; Zie ook, Arbitragehof 29 oktober 2003, *B.S.* 13 februari 2004 p. 8.891 e.v.

⁵² Artikel 9, § 1 Wet van 10 mei 2007.

Het weze echter opgemerkt dat, niettegenstaande de bevoordingen anders doen uitschijnen, deze uitzondering niet absoluut is. Er moet immers rekening worden gehouden met de hierboven toegelichte bevoegdheidsregeling van artikel 575 Ger. W. waardoor auteursrechtelijke geschillen in bepaalde gevallen toch door de WHPC-stakingsrechter kunnen worden behandeld. Om deze reden werd ook artikel 87 Auteurswet gewijzigd⁵³. Artikel 87, § 1, lid 1 Auteurswet wordt vervangen om aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg én aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel de vordering tot staking van een inbreuk op een auteursrecht of op een naburig recht toe te vertrouwen. De keuze voor één van beide rechtbanken zal afhankelijk zijn van de bevoegdheid van de rechtbank zoals bepaald in het nieuwe artikel 575 Ger. W. Desalniettemin kan een geschil dat in principe door de auteursrechtelijke stakingsrechter moet worden behandeld toch op een indirecte wijze door de WHPC-stakingsrechter worden gebracht. Er kan immers worden geargumenteed dat een auteursrechtelijke inbreuk een wetschending uitmaakt en bijgevolg via een WHPC-stakingsvordering kan worden verboden als een met de eerlijke handelspraktijken strijdige daad⁵⁴.

In het kader van een vordering tot staking van een inbreuk op een intellectueel eigendomsrecht zal niet moeten worden bewezen dat de inbreuk een met de eerlijke handelspraktijken strijdige daad is waardoor een verkoper de beroepsbelangen van één of meerdere andere verkopers schaadt of kan schaden in de zin van artikel 93 WHPC. Er is dus autonomie van de inbreuk op een intellectueel eigendomsrecht ten opzichte van artikel 93 WHPC⁵⁵.

Aangezien de centralisatie van geschillen inzake intellectuele eigendom één van de voornaamste doelstellingen is van de Wet van 10 mei 2007, werd uitdrukkelijk bepaald dat in geval van een vordering tot staking van een handeling die tegelijk een inbreuk op een intellectueel eigendomsrecht uitmaakt én een handeling is die in strijd is met de eerlijke handelspraktijken of met artikel 18 van de Wet van 2 augustus 2002⁵⁶, deze vordering exclusief bij de voorzitter van de rechtbank, die bevoegd is voor de staking van

de inbreuk op het intellectuele eigendomsrecht, moet worden ingesteld⁵⁷. Een gelijkaardige samenloopregeling werd voorzien wat de auteursrechtelijke stakingsvordering betreft⁵⁸. De voorzitter die krachtens artikel 575 Ger. W. bevoegd is om kennis te nemen van de auteursrechtelijke stakingsvordering is bijgevolg uitsluitend bevoegd in het geval van samenhang met een WHPC-stakingsvordering. Het is dus niet uitgesloten dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg uitspraak moet doen over feiten die in principe door de WHPC-stakingsrechter zouden moeten worden beslecht. Bovendien is het opvallend dat het gewijzigde artikel 87 Auteurswet samenhang vereist, terwijl dit niet het geval is in artikel 96, § 2 WHPC.

De wetgever lijkt ook uit het oog te zijn verloren dat ook de mogelijkheid bestaat van samenhang tussen een auteursrechtelijke stakingsvordering en een WHPC-stakingsvordering op basis van artikel 96 WHPC. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van een kopie van een product (octrooi-inbreuk) mét een gekopieerde handleiding (auteursrechtelijke inbreuk). Indien beide vorderingen in aparte procedures door de voorzitter van de rechtbank van koophandel worden behandeld stelt zich geen probleem. De zaken kunnen dan worden gevoegd in toepassing van artikel 856 Ger. W. Indien het auteursrechtelijk geschil echter door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg wordt beslecht, stelt er zich een probleem aangezien het exclusieve bevoegheden betreft. PUTTEMANS stelt voor om de auteursrechtelijke inbreuk als een wetschending en bijgevolg als een met de eerlijke handelspraktijken strijdige daad te beschouwen. Bijgevolg kan voor de WHPC-stakingsrechter een vordering wegens inbreuk op een intellectueel eigendomsrecht worden ingesteld op grond van artikel 96 WHPC, terwijl de auteursrechtelijke vordering op indirecte wijze op basis van artikel 93/95 WHPC voor dezelfde stakingsrechter wordt gebracht. Omgekeerd, zou het ook mogelijk zijn een auteursrechtelijke stakingsvordering in te stellen en de intellectueelrechtelijke inbreuk als een wetschending/oneerlijke handelspraktijk te beschouwen. De auteursrechtelijke stakingsrechter is dan bevoegd om kennis te nemen van beide vorderingen op voorwaarde dat deze samenhangend zijn⁵⁹.

⁵³ Artikel 5, 3° Wet van 10 mei 2007. Artikel 6 Wet van 10 mei 2007 wijzigt artikel 87bis Auteurswet op gelijkaardige wijze in het kader van de rechtsbescherming van technische voorzieningen en de informatie over het beheer van rechten. Artikelen 7 en 8 Wet van 10 mei 2007 doen dit op vlak van het databankenrecht.

⁵⁴ V. WELLENS, *o.c.*, p.589.

⁵⁵ *Parl.St.* 2943/001 en 2944/001, p. 24.

⁵⁶ Wet van 2 augustus 2002 betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen, *B.S.* 20 november 2002, p. 51704 e.v.

⁵⁷ Artikel 9, § 1 Wet van 10 mei 2007.

⁵⁸ Artikel 5, 3° Wet van 10 mei 2007.

⁵⁹ A. PUTTEMANS, "Les nouvelles compétences en matière d'action civile", in P. JADOUL en A. STROWEL, (ed.), *Nouveautés en matière d'expertise et de propriété intellectuelle*, Brussel, Larcier, 2007, p.148.

Deze nieuwe bevoegdheidregeling vereiste ook een wijziging van het Ger. W. Zo werd artikel 589, 1° Ger. W. dat de voorzitter van de rechtbank van koophandel de bevoegdheid geeft om uitspraak te doen over stakingsvorderingen in de zin van de artikelen 95 en 97 WHPC, gewijzigd. In artikel 589, 1° Ger. W. werd de bevoegdheid inzake stakingsvorderingen in geval van een inbreuk op een intellectueel eigendomsrecht, toegevoegd⁶⁰. Daarnaast werden ook de artikelen 587, 7°, 8°, 13° en 14° Ger. W. aangaande de bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg inzake aangelegenheden van auteursrechtelijke aard, geschrapt⁶¹. De toekenning van deze bevoegdheid aan de voorzitters van de rechtbank van eerste aanleg en van de rechtbank van koophandel wordt geregeld in het nieuwe artikel 589bis, § 2 Ger. W.⁶²

Het nieuwe artikel 96, § 3 WHPC bepaalt dat de voorzitter, wanneer hij de staking oplegt, bijkomende maatregelen kan bevelen zoals het recht op informatie of corrigerende maatregelen als bepaald in de bijzondere wet die van toepassing is op het betrokken intellectueel eigendomsrecht voor zover deze maatregelen kunnen bijdragen tot de stopzetting van de vastgestelde inbreuk of van de gevolgen ervan. Rekening houdend met de aard van de vordering tot staking, kunnen de door de stakingsrechter bevolen maatregelen echter niet worden aangewend voor het herstel van de schade die door deze inbreuk wordt berokkend.

De ervaring met WHPC-stakingsvorderingen in het merkenrecht leerde dat er een grote discussie bestond over de vraag of de stakingsrechter bevoegd was om zich uit te spreken over het door de beweerde inbreukmaker ingeroepen nietigheidsverweer⁶³. Deze discussie zal zich niet voordoen met betrekking tot het nieuwe artikel 96 WHPC. Artikel 96, § 4 WHPC bepaalt immers dat de voorzitter de nietigheid of het verval van een ingeroepen depot of inschrijving van een intellectueel eigendomsrecht kan vaststellen. De voorzitter kan in voorkomend geval zelfs de schrapping in de betrokken registers bevelen⁶⁴. In afwijking van artikel 100, lid 6 WHPC is dergelijke beslissing niet uitvoerbaar bij voorraad krachtens de WHPC.

Het uitvoerbaar karakter wordt beheerst door de specifieke intellectuele eigendoms wet in kwestie.

Het nieuwe artikel 98, § 1bis WHPC bepaalt dat de personen die een vordering namaak kunnen instellen volgens de bijzondere wet die van toepassing is op het betrokken intellectueel eigendomsrecht, ook degenen zijn die op basis van artikel 96 WHPC een stakingsvordering kunnen instellen⁶⁵. De nieuwe stakingsvordering in de zin van artikel 96 WHPC heeft dan ook een minder ruim toepassingsgebied dan de gewone stakingsvordering in de zin van artikel 95 WHPC die door iedere geïnteresseerde kan worden worden ingesteld.

Het invoeren van een stakingsvordering voor inbreuken op intellectuele eigendomsrechten is ongetwijfeld van groot belang voor een efficiënte en snelle handhaving van deze rechten. Het valt echter af te wachten of de nieuwe stakingsvordering wel succes zal kennen in alle intellectueelrechtelijke geschillen. Inzake octrooien is de kans groot dat octrooihouders een beroep zullen blijven doen op de kortgedingrechter aangezien in kort geding veelal – soms ten onrechte – wordt uitgegaan van de *prima facie* geldigheid van de ingeroepen titel zonder dat ook maar één nietigheidsargument wordt onderzocht⁶⁶. Een stakingsvordering is dan ook minder aantrekkelijk aangezien de stakingsrechter wél rekening moet houden met een eventuele nietigheidsargumentatie. Deze tactiek kan echter op procedurele bezwaren stuiten. Het is immers nog maar de vraag of de gevorderde maatregelen wel urgent zijn indien de octrooihouder de mogelijkheid heeft om een procedure zoals in kort geding in te stellen. Er werd in het verleden reeds geoordeeld dat er geen urgentie of absolute noodzaak voorhanden is om maatregelen in kort geding respectievelijk op eenzijdig verzoekschrift toe te staan indien dergelijke maatregelen binnen hetzelfde tijdsbestek in een stakingsvordering of een beslag inzake namaak kunnen worden bekomen⁶⁷. Het omgekeerde geldt echter ook: sommige maatregelen kunnen slechts van de kortgedingrechter worden bekomen, en niet van de stakingsrechter of in een beslag inzake namaak.

⁶⁰ Artikel 18 Wet van 10 mei 2007.

⁶¹ Artikel 16 Wet van 10 mei 2007.

⁶² Artikel 19 Wet van 10 mei 2007. In artikel 575 Ger. W. wordt de nieuwe materiële bevoegdheidsregeling van de rechtbank van koophandel en van eerste aanleg geregeld. De bevoegdheden van de voorzitters van deze rechtbanken maken het voorwerp uit van het nieuwe artikel 598bis Ger. W.

⁶³ Zie bijvoorbeeld, A. BRAUN, A., *Précis des marques*, Larcier, Brussel, 2004, p. 594-595, nr. 564; T. DE MEESE, “Arbitragehof 9 januari 2002 Arrest 2/2002”, *T.B.H.* 2002, p. 330; T. HEREMANS, en K. ONGENA, “Een alternatieve proceduremogelijkheid van de merkhouder”, *I.R.D.I.* 2002, p. 192-193, nr. 5; A. PUTTEMANS, *o.c.*, p. 142 en de verwijzingen in voetnoot 115; Vz. Kh. Bergen 9 november 2004, *Ing. Cons.* 2004, p. 473; Antwerpen 9 februari 2004, *T.B.H.* 2004, p. 1035.

⁶⁴ Het weze opgemerkt dat de exclusieve bevoegdheid om uitspraak te doen over de geldigheid van bepaalde intellectuele eigendomsrechten, toegekend door communautaire of internationale teksten, zich opdringt aan de stakingsrechter door het direct effect van deze tekst die deze exclusieve bevoegdheid toekent aan een andere instantie. Het betreft met name de artikelen 20, 67 en 105 van de Verordening (EG) nr. 2100/94 van de Raad inzake het communautaire kwekersrecht (*Parl.St.* 2943/001 en 2944/001, p. 49).

⁶⁵ Artikel 10 Wet van 10 mei 2007.

⁶⁶ B. VANDERMEULEN, “Het oppervlakkig onderzoek naar de *prima facie* geldigheid van (Europese) octrooien”, *I.R.D.I.* 2007, p. 277.

⁶⁷ S. BEERNAERT, “Algemene principes van het civiele kort geding”, *R.W.* 2001-2002, 1343-1344; A. PUTTEMANS, *Droits intellectuels et concurrence déloyale*, Brussel, Bruylant, 2002, pp. 258-259; Brussel 13 september 1994, *J.T.* 1995, p.50, met noot L. VAN BUNNEN;